

Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

Obsah:

I. Některé problémy týkající se mladé generace vyplývající z výzkumů v posledním období	Str. 4
II. Základní východiska	Str. 11
III. Návrh Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže	Str. 12
IV. Tématické oblasti Koncepce	Str. 14
V. Rozpracování Koncepce	Str. 29
VI. Finanční zajištění naplňování Koncepce	Str. 30
VII. Řízení a koordinace naplňování Koncepce	Str. 31

I. Některé problémy týkající se mladé generace vyplývající z výzkumů v posledním období

Děti a mládež jsou věkovou skupinou obyvatelstva od narození do 26 let. Sociologicky je zkoumána většinou skupina od ukončení povinné školní docházky do dovršení sociální zralosti, tedy jedinci od 15 do 30 let. Jde o značně rozsáhlou sociální skupinu se specifickou pozicí a úlohou ve společnosti.

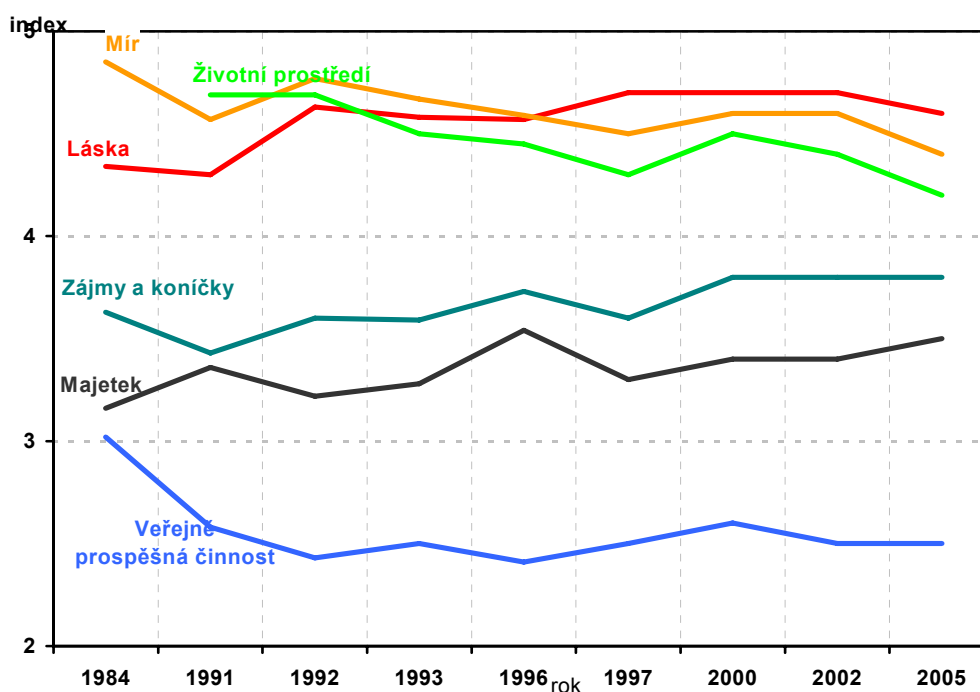
Řada světových průzkumů definovala v posledních letech soubor vlastností, které svému nositeli umožňují v naší civilizaci úspěch a „šťastný život“. Velmi přesvědčivě v nich vyšlo pět vlastností (nazývaných Big Five, čili Velká pětka): **inteligence, svědomitost, otevřenost, citová stabilita a přátelskost**.

Teoreticko-empirická analytická studie *Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže od roku 2007* doc. dr. Petra Saka, CSc., výzkum dr. Tomáše Houšky *Účast mladých lidí na politickém a společenském životě*, kontinuální výzkumy Národního institutu dětí a mládeže založené na srovnání v dlouhých časových řadách, identifikovaly následující trendy v hodnotových orientacích, jež jsou v rozporu s výše zmíněnými pěti klíčovými vlastnostmi:

Ukazují na růst významu ekonomické prosperity, kariéry jako prostředku k získání majetku, materiálních hodnot a smyslového života a jeho prožitkům, včetně drog. Na druhé straně klesá význam kvality života v konkurenci se smyslovým životem a materiálními hodnotami. Klesá význam odpovědnosti za druhé v konkurenci s odpovědností i za jiné, ale současně klesá význam zdokonalování sebe sama a transcendentní dimenze života a idejí.

Trvale roste význam majetku a náplně volného času podle zájmů a koníčků. Naopak klesá především význam „být užitečný druhým lidem“, ale také význam míru, životního prostředí a veřejně prospěšné činnosti. Klesá také význam demokracie jako důsledek zkušeností s naším politickým systémem, politickou kulturou a pozicí občana v tomto systému.

Vývoj vybraných hodnot 1984 až 2005 (věková skupina 15 – 30):

Je třeba upozornit, že uvnitř generačního většinového hodnotového pohybu existují skupiny s odlišnými hodnotovými orientacemi. Současná mladá generace je však nastavena poměrně jednoznačně. Preferuje orientaci na vlastní ego, na sebe sama, avšak na sebe reflektovaného smyslově. Vnitřní svět je ochuzován (ideje, myšlenky, transcendentní dimenze) a tato chudoba je jedním z důvodů rostoucího zájmu o drogy.

Výrazným trendem ve vývoji mládeže je klesající vliv jakýchkoli sociálně duchovních systémů, až již sekulárních či náboženských a duchovních. Jejich význam od počátku devadesátých let trvale klesá. Tento trend je konzistentní s vývojem hodnotové orientace mládeže, která ukazuje na hédonismus a pragmatismus mládeže, provázený poklesem významu globálních a sociálních hodnot.

Hlavní proud uvnitř mladé generace je adaptován na společnost a se společností se identifikuje. Výrazným současným nástrojem společenské konformity jsou „mainstreamová“ média. Média ve stále větší míře a rozsahu vtiskávají do mysli a vědomí člověka obsahy, které vůbec či jen v malé míře odrážejí realitu přirozeného světa a ve stále větší míře produkují mediální a virtuální realitu. Hlavní proud mladé generace je ve značné míře manipulován médii a názory a postoje produkované médii přijímá.

Tradiční elektronická média a nové technologie - osobní počítač, internet, mobilní telefon a propojování médií do multimediální podoby jsou fenomény, které základním způsobem formují současnou generaci mládeže. Naopak tato generace mládeže je základním subjektem komputelizace společnosti a převodu společnosti do digitálního věku. Celý život současné mládeže se ve srovnání s předchozími generacemi proměňuje a převádí do jiné podoby. Dochází k digitalizaci životního pole a životního způsobu mládeže. Mládež je charakterizována jednotlivými technologiemi, případně generačními mutacemi těchto technologií. Proto bývá současná mladá generace nazývána generací on-line. Toto označení se netýká pouze české mládeže. Další charakteristikou současné mládeže je rozpínání jejího životního pole o evropský a globální rozměr. Rozpínání se primárně odehrává virtuálně v kyberprostoru a odvozeně i v přirozeném časoprostoru.

Význam médií pro mládež dokládá i to, že třetinu svého času tráví s některým z médií a z disponibilního času tráví mládež s médii dvě třetiny. Jedním z důsledků je, že virtuální a mediální realita vytěsňuje z životního pole člověka vitální složku.

Proces digitalizace či elektronizace probíhá i v oblasti vzdělávání. Za pouhých několik let existence získal e-learning mezi mladou generací významnou pozici. Mládež e-learning akceptuje a začlenila si ho již do svých aktivit. Současná mládež je bližší digitalizované podobě čehokoliv oproti tradiční podobě. To je také důvod poklesu četby a to i ve věkové skupině obsahující studenty vysokých škol.

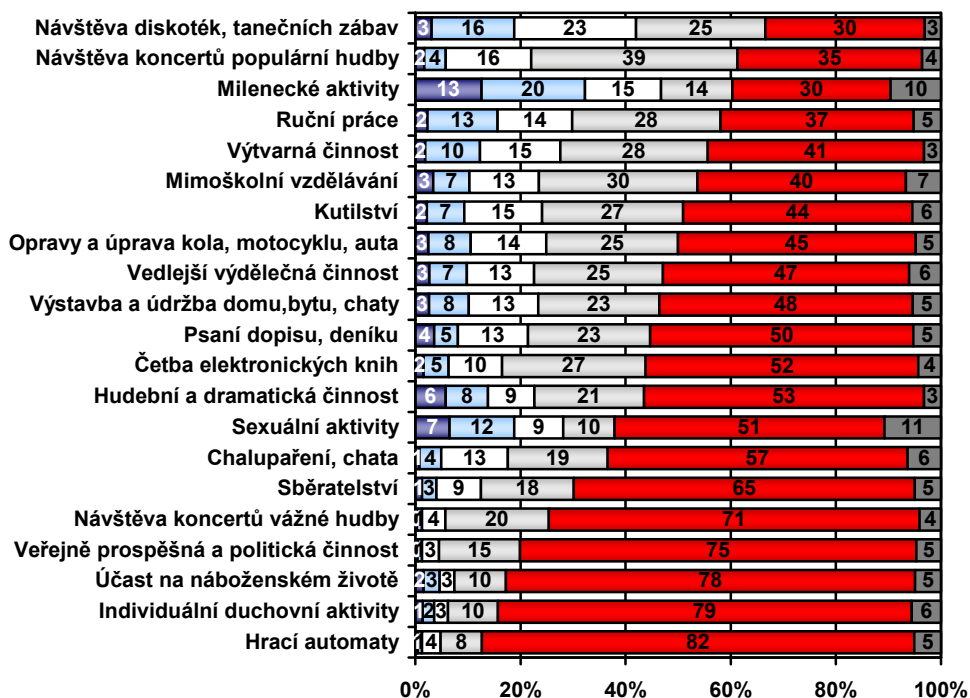
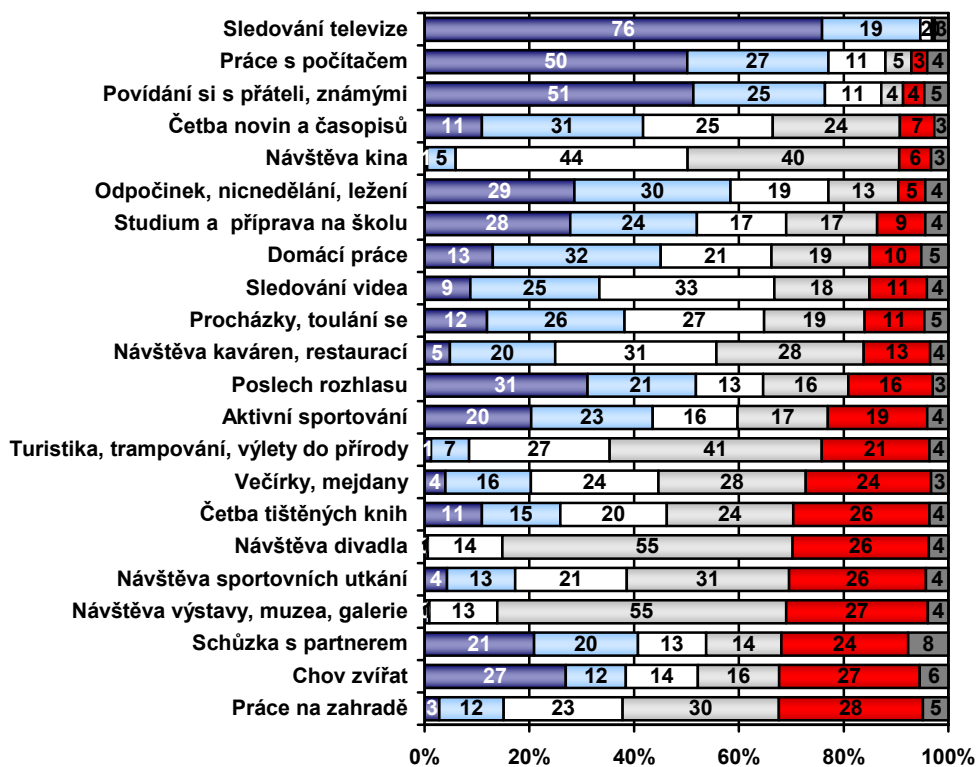
Hédonistická a pragmatická orientace mladé generace s absencí společenské vize přispívají k pokračujícímu rozšiřování konzumace alkoholu, nikotinizmu a konzumaci drog. Roste tolerance k drogám a kouření marihuany je již v určitých vrstvách společnosti chápáno jako standardní součást životního stylu.

Mládež a volný čas

Volný čas je významnou sociologickou, ekonomickou a pedagogickou kategorií. Jeho naplňování je zvláště významné pro mládež.

Následující grafy ukazují četnosti jednotlivých frekvencí u všech aktivit. Jedná se o soubor mládeže ve věku 14 – 19 let.

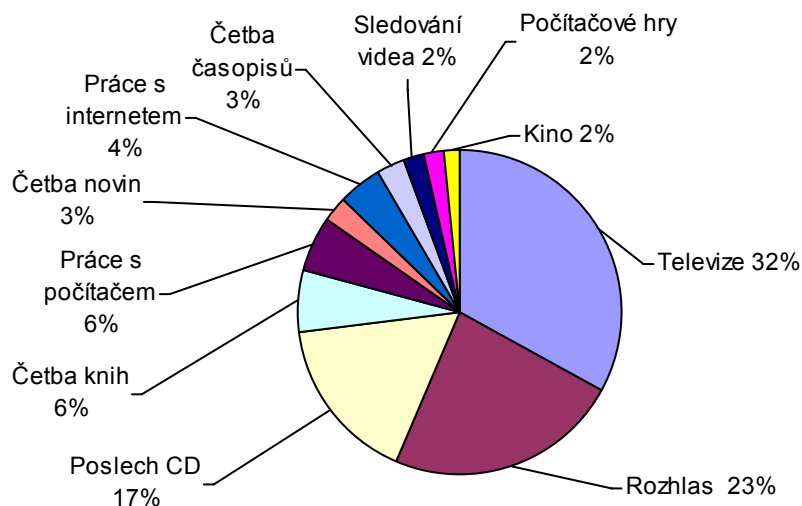
pravidelně
 často
 občas
 výjimečně
 nikdy
 nevím/neodpověděl(a)

Ačkoli například pobyt v přírodě a turistika mají mimořádně příznivý vliv na psychický a sociální vývoj dětí a mládeže, jeho socializační a preventivní význam z hlediska prevence sociálních deviací, včetně drogové závislosti, nebyl zcela doceněn.

Dominantní volnočasovou aktivitou je sledování televize. Každý den sleduje televizi 76 % mládeže. Stále více času tráví lidé s médii, stále více potřeb uspokojují prostřednictvím těchto médií a stále více aktivit má mediální a virtuální charakter.

Ve volném čase současné mládeže jsou činnosti spojené s počítačem spolu se sledováním televize nejčastějšími aktivitami. Již v roce 2000 trávila česká mládež s médii kolem třetiny svého bdělého stavu a kolem dvou třetin svého disponibilního času (bez času v práci a ve škole) a tento podíl bude zřejmě dále narůstat. Následující graf 1 ukazuje podíl jednotlivých médií na čase věnovaném médiím (2000, věková skupina 15-30 let).

Od roku 2000 dále prudce narůstá čas strávený s počítačem a ještě rychleji z toho roste čas v „kyberprostoru“ a rozvíjí se nová dimenze lidské existence - virtuální realita.

Nástup nových technologií i ve volném čase mládeže je provázen opačným trendem, poklesem četby tištěných knih. Nové technologie vytvářejí vlastní podobu sdělení, které má multimediální charakter s významnou obrazovou složkou. Text se zdá být v nastupujícím digitálním věku zastaralý. Od roku 1992 do roku 2000 se snížil počet přečtených knih. Víceméně zmizela skupina intenzivních čtenářů, kteří za měsíc přečetli 4 a více knih. V roce 1992 se ve věkových skupinách pohyboval podíl těchto čtenářů mezi 17% a 8%. V roce 2000 se podíl těchto čtenářů pohybuje ve věkových skupinách mezi 0 a 1%. K největšímu poklesu četby došlo u mládeže ve věku 19 - 23 let, tedy u skupiny, ve které více než třetina studuje na vysokých školách a četbu mají vlastně „v popisu práce“.

Mládež a vzdělání

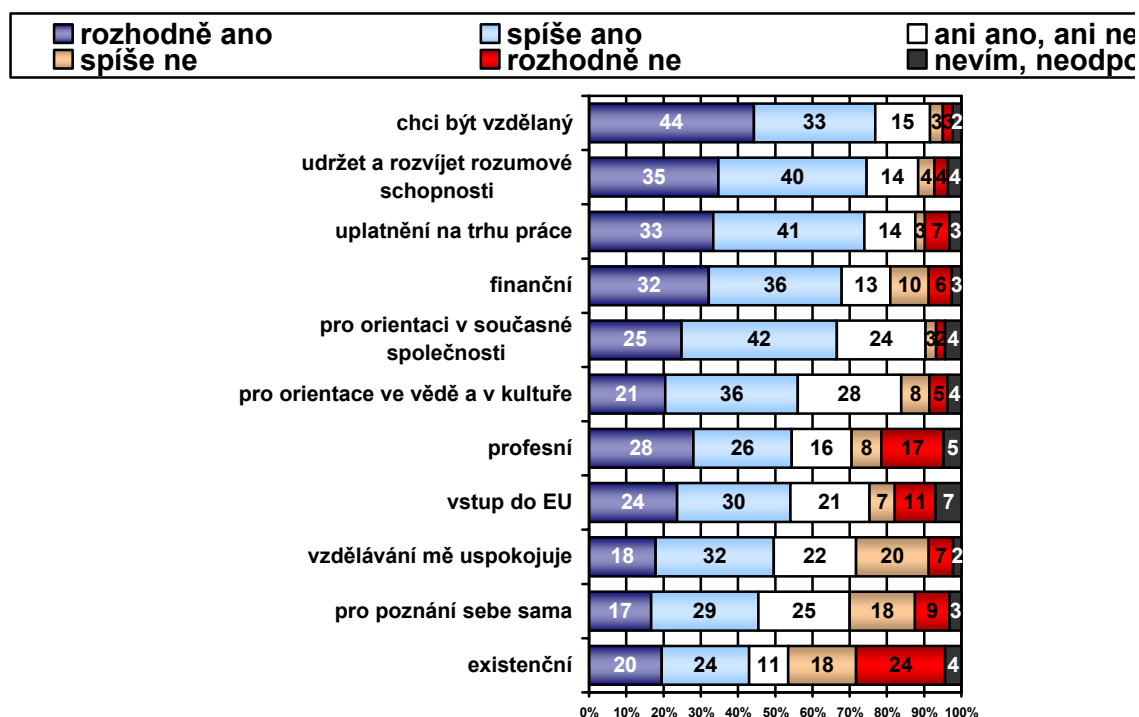
Ve vývoji společnosti neustále roste podíl vzdělávací se populace, životní fáze věnovaná vzdělávání zabírá mnohem větší časový úsek ze života. Z populace se vyděluje sociální skupina mládeže, jejímž hlavním posláním je vzdělávání a profesní příprava. Zároveň roste komplexita vzdělávacího systému a zdokonaluje se jeho infrastruktura. V současnosti získává v České republice vysokoškolské vzdělání kolem třetiny populačního ročníku. Proces vzdělávání, včetně doktorandského studia, se posouvá k hranicím třiceti let.

Význam vzdělanosti a vzdělávání pro společnost dále roste a v soutěži jednotlivých zemí vzdělanost populace a její vědecká úroveň budou rozhodovat o budoucnosti země. Klíčovou se stává modernizace vzdělávacího systému, jednak jeho modifikací primárního vzdělávání do podoby systému otevřeného novým poznatkům, jednak poskytnutím jedincům programu pro celoživotní doplňování nových poznatků v takové podobě, kdy nepůjde pouze o rozšiřování

sumy poznatků v jednotlivých vědních disciplínách, ale kdy nové poznatky umožní syntetizovat a prohlubovat komplexní vhled do zásadních kategorií života, společnosti a bytí.

Tím se stává nezbytnou modernizace vzdělávacího systému - celoživotní vzdělávání, které obsahuje primární vzdělávání od základní školy po vysokoškolské, a dále vzdělávání realizované mimo rámec tradičního vzdělávání. Při modernizaci a dalším rozvoji vzdělávacího systému ve vznikající informační společnost nelze opominout průnik nových informačních a komunikačních technologií do vzdělávání.

Důvodů ke vzdělávání je nepochybně celá řada a tomu musí odpovídat metodika zkoumání. Odpověď byla hledána pomocí otázky. „Mají vliv na to, že se vzděláváte i mimo rámec vzdělávací soustavy od základní po vysokou školu, následující důvody?“

Potvrdilo se, že moderní člověk se vzdělává z celé řady důvodů a vzděláváním uspokojuje celou řadu potřeb a zájmů. Motivace lze zařadit do několika skupin: existenční, společenské a individuálně psychické. Na prvním místě motivačního žebříčku je potřeba být vzdělaný. Následuje důvod prostřednictvím vzdělávání rozvíjet a udržovat své rozumové schopnosti. Teprve na třetím místě je jako důvod vzdělávání „uplatnění na trhu práce“. Ryze cílovou motivaci, kdy sám proces vzdělávání je cílem – „vzdělávání mě uspokojuje,“ uvedla polovina mladých lidí.

Mládež a sociálně negativní jevy: nikotinismus, alkoholismus, drogy, kriminalita

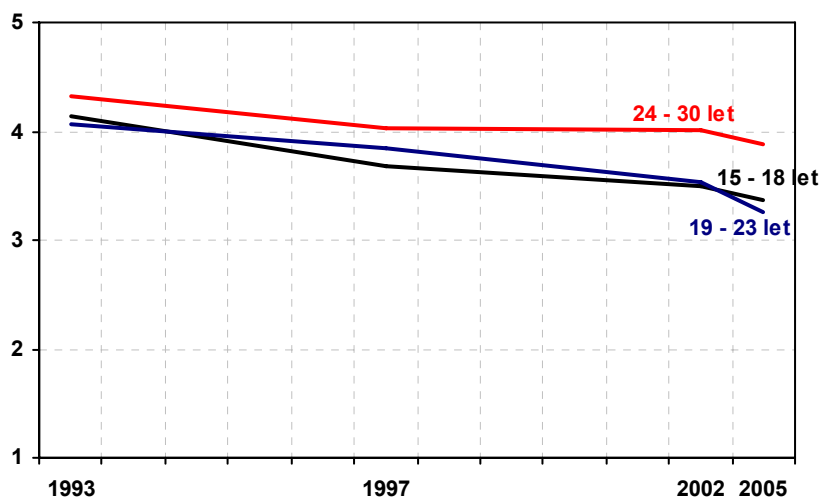
Mládež není ohrožena pouze několika vybranými sociálně patologickými vlivy, které jsou podrobněji rozvedeny dále. Klíčovou oblastí je výchova ke zdravému životnímu stylu, kdy zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit.

V průběhu let 1993 – 2005 stoupá ve stejných skupinách mládeže tolerance vůči drogám a odmítání represivního přístupu. S rostoucím věkem klesá tolerance vůči drogám ve prospěch represivního přístupu. Tato závislost platí již od 15 let. Lze říci, že nastupující generace jsou stále drogově liberálnější a v dětské populaci je již zakomponována ještě vyšší tolerance k drogám.

Tolerance k drogám

Drogy
ohrožují
společnost

Drogy
patří
k životu

V roce 1992 uvádělo zkušenost s drogou 6% respondentů z věkové skupiny 15 až 30 let, v roce 2005 již zkušenost s drogou uvedlo 48% z této věkové skupiny. Při srovnání let 2002 – 47 % z věkové skupiny 15 – 30 má zkušenost s drogou a 2005 – 48% má zkušenost s drogou se zdá, že se tempo růstu zvyšování podílu populace mající zkušenost s drogami zpomalilo. U těch, kteří drogy nezkusili, může tento fakt být důsledkem jejich odmítavého postoje k drogám.

Z hlediska věku největší zkušenost s drogami mezi respondenty ve věku 15 až 30 let má věková skupina 19 až 25 let. Skupinu 26 až 30 let zastihl drogový boom zřejmě příliš pozdě, a tak jsou její drogové zkušenosti menší ve srovnání se skupinou 19 až 25. U nejmladší věkové skupiny naopak lze předpokládat, že ještě část jejích členů zkušenost s drogou získá. Protože 15 % z věkové skupiny 15 až 30, kteří mají zkušenost s drogou, tuto zkušenost získalo po osmnáctém roce věku.

V souvislosti s drogami se občas argumentuje, že starší generace si svůj život ničí tabákem, alkoholem a mladá generace „má svou marihuanu, která je v podstatě méně riziková“. Výsledky ovšem tento názor nepotvrzují. Mladá generace nejvíce konzumuje alkohol, o něco méně kouří a nejméně konzumuje drogy. Ve věkové skupině 15 až 30 je

pouhých 5 % respondentů, kteří nikdy nezkusili alkohol, a 17% těch, kteří nikdy nezkusili kouřit. Občas či pravidelně konzumuje alkohol 78% a 33% pravidelně kouří. Zároveň se vysoce zvyšuje podíl kuřáků a konzumentů alkoholu a frekvence konzumace alkoholu a kouření ve skupině uživatelů drog.

Ukazuje se, že v čím mladším věku je jedinec zasažen drogou, tím negativnější a silnější je dopad na osobnost. Zhruba od 13 let začíná období, kdy dítě často prožívá krizi ve vztahu k rodině, hledá svou roli mezi vrstevníky a nově začíná vnímat společnost. Zde se také nachází krizové zázemí pro kontakt s drogou.

Velká část dětské populace a populace mladých se společensky adaptuje v kontaktu s mediální manipulací a stává se konzumenty závislými na značkovém zboží. Součástí tohoto „značkového životního stylu“ je i droga. Být „in“ znamená minimálně kouřit marihuanu. Druhá část populace se naopak uchyluje k droze v úniku před agresivní tržní společností.

Role médií v socializaci a sociálním zrání dětí a mládeže

Pedagogika volného času do určité míry reflektuje média jako prvek v životním stylu dětí a mládeže. Rozsah působení médií a jejich prostřednictvím generování mediální a virtuální reality a vytváření „kyberprostoru“ však klade na pedagogiku další nároky. V digitálním a mediálním věku tradiční jevy přirozeného světa dostávají svou digitální či mediální podobu. Tak jako vzdělávání dostává mediální a elektronickou podobu, podobně již mluvíme o digitální či počítačové kriminalitě. V hraniční oblasti mezi pedagogikou a digitální kriminalitou můžeme pozorovat jevy, které bychom mohli zahrnout pod pojem mediální kriminalita.

Předmětem mediální kriminality se mohou v budoucnu stát jevy, které komerční televize vnesla do české mediální kultury v devadesátých letech pod hesly vyrovnávání se světu, návratu do Evropy, svobody slova a liberalizace. Zastánci neregulovaného působení médií používali argumenty, že nikdo se nemusí dívat, regulace je relikv totalitní společnosti, zasahovat majitelům do vysílání je narušením tržních principů a zásah do užívání majetku ke svému zisku je socialistické, vysíláním televize nikoho nevychovává, neovlivňuje, pouze baví. Majitelé a zastánci komerčního vysílání opakovaně zpochybňují vliv násilí v televizi na růst agresivity ve společnosti, především u mladé generace, navzdory výsledkům řady sociologických a psychologických studií.

Postoje mladých lidí k politice a veřejnému životu

Z výzkumů vyplývají jasné trendy o tom, že mladí lidé stále více negativně vnímají politiku a občanskou angažovanost. Alarmující je především trend volající po uplatnění „silnější ruky“ na úkor demokratických principů a rostoucí netolerance vůči imigrantům.

Cílem současné společnosti by mělo být vychovávat děti a mladé lidi tak, aby se stali individualitami, které charakterizují především svědomitost, poctivost, sebeovládání, duševní stabilita a odolnost, zvědavost, chuť do učení a touha poznávat nové, otevřenost pro druhé, snášenlivost, slušnost, schopnost vytvářet přátelské vztahy a pomáhat druhým. Mladí lidé by měli poznat sami sebe jako živé bytosti, pochopit hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví, aby poznávali zásadní životní hodnoty a postupně si k nim utvářeli postoje. K tomu by měla napomáhat i tato koncepce.

II. Základní východiska Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

Základními principy a východisky státní politiky jsou jak zodpovědnost státu za vytváření podmínek pro rozvoj mladé generace¹ a za plnění úkolů, které státu v této věci přísluší nebo k jejichž plnění se v rámci celé řady mezinárodních úmluv přihlásil, tak zodpovědnost rodiny a přiměřeně věku i zodpovědnost jednotlivce za sebe sama.

Působení státu na děti a mládež se odehrává v rovinách podpory a ochrany. Při formulování cílů státní politiky se vychází z předpokladu, že působení státu na mládež musí být diferencované a adresné, a to ve dvou rovinách:

Podpora představuje jak opatření státu ve prospěch řešení problémů ohrožujících mladou generaci či bránících jejímu rozvoji, tak i nejrůznější inovativní programy a podobně. Podpora zahrnuje i takovou činnost státu, resp. státních orgánů, která v rámci státní politiky vytváří podmínky k participaci mládeže na společenském a politickém životě a motivuje jednotlivé vrstvy a skupiny mládeže k činnosti v duchu cílů státní politiky pro oblast dětí a mládeže. V oblasti podpory mají významný podíl i nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), jejichž činnost je za tímto účelem rovněž podporována ze strany státu.

Ochrana představuje působení státu zabezpečující zeslabování vlivu negativních jevů a důsledků jejich působení na děti a mládež. Ochrana nastupuje vždy tam, kde jedinec není schopen vlastními silami čelit negativně na něj působícímu prostředí a některým společenským jevům. Zde stát působí buď přímo svými nástroji, nebo využívá spolupráce s dalšími orgány veřejné správy, obcemi, NNO a s dalšími institucemi a organizacemi pracujícími ve prospěch dětí a mládeže. Významným faktorem je v této oblasti i zahraniční spolupráce, jak na úrovni státních orgánů, tak na úrovni NNO orientujících se na práci s dětmi a mládeží (programy EU pro mládež aj.).

Nástroji státu v ochraně a podpoře dětí a mládeže jsou především právní normy, dále ekonomické nástroje, aplikace výzkumné činnosti, účelný informační systém, komplexní personální politika (výběr, příprava a další vzdělávání pracovníků).

¹ Za mladou generaci je pro účel tohoto materiálu považována v souladu s koncepcí UNESCO věková skupina dětí a mladých lidí do 26 let (v souladu s Úmluvou o právech dítěte jsou za děti označovány osoby ve věku do 18 let, za mládež jsou pak považovány osoby ve věku od 18 do 26 let).

III. Hlavní cíle Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

Hlavními cíli nové Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže (dále jen Koncepce) je vytváření vhodných podmínek zejména pro:

- naplňování funkce rodiny
- osobnostní rozvoj mladých lidí a jejich uplatnění ve společnosti
- výchovu k aktivnímu občanství včetně participace
- podporu zdravého životního stylu
- ochranu před negativními jevy a jejich následky

Východiska Koncepce:

- Úmluva o právech dítěte
- Právní předpisy ČR vztahující se k problematice dětí a mládeže
- Bílá kniha Evropské komise - Nový podnět pro evropskou mládež (o politice v oblasti mládeže)
- Evropský pakt pro mládež
- Revidovaná Evropská charta o participaci mladých lidí na místním a regionálním životě
- Charta informací pro mládež (ERYICA, 1993)
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o uznávání významu neformálního a informálního učení v oblasti evropské mládeže
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, kteří se sešli v Radě, o provádění společných cílů v oblasti participace a informovanosti mládeže v zájmu podpory jejich aktivního evropského občanství
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o společných cílech pro dobrovolné činnosti mládeže
- Usnesení Rady EU o společných cílech pro lepší porozumění mládeži a lepší znalost o ní
- Doporučení Evropského řídicího výboru mládeže (CDEJ) Rady Evropy
- Programové prohlášení vlády
- Národní strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století.
- Národní strategie celoživotního vzdělávání
- Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR
- Příprava na předsednictví České republiky Radě EU v roce 2009
- Naplňování bilaterálních dohod
- Výzkumné práce o dětech a mládeži
- Strategické dokumenty z oblasti dětí a mládeže z jednotlivých resortů

Definice některých pojmů:

- **Dobrovolnictví** je svobodně zvolená činnost, konaná ve prospěch druhých bez nároku na odměnu. Dobrovolník dává část svého času, energie a schopností ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Za tuto činnost nedostává finanční odměnu, ale často nedocenitelný dobrý pocit z pomoci ostatním, získává zkušenosti, znalosti a dovednosti.
- **Formálním vzděláváním** se rozumí takový způsob vzdělávání, který žák nebo student absolvuje zpravidla ve školách, příp. rovněž ve školských zařízeních, a který vždy vede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem (vysvědčením, diplomem apod.). Do formálního vzdělávání je zahrnuto i distanční studium.
- **Neformální vzdělávání** se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Jedná se o organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, které zájemcům nabízí záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Tyto aktivity bývají zpravidla dobrovolné. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a další NNO, školská zařízení pro zájmové vzdělávání – především střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další.
- **Informální učení** je procesem získávání vědomostí, osvojování dovedností a postojů z každodenních zkušeností, z médií, okolního prostředí, kontaktů. Na rozdíl od formálního vzdělávání či neformálního vzdělávání je neorganizované, nesystematické a institucionálně nekoordinované.

IV. Tématické oblasti Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

1. Informace o mládeži a pro mládež

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vytvářet, rozšiřovat a zkvalitňovat podmínky a předpoklady k získávání, přenosu a šíření širokospektrálních informací odpovídajících potřebám a zájmům mladé generace. Podporovat větší technickou i ekonomickou dostupnost elektronických médií, jejich správné a bezpečné používání a především kvalitní obsah informací jimi šířených. Poskytnout legislativní a společensky vhodné podmínky pro efektivní využívání veřejnoprávních médií pro potřeby dětí a mládeže.

Resortní cíle:

MV A MI:

- Podporovat bezpečné využívání internetu (zejména dětmi), boj proti nedovolenému, nechtěnému a škodlivému obsahu a zvyšování všeobecného povědomí v této oblasti mezi rodiči, učiteli a dětmi jako koncovými uživateli. Naplnit úkol nadále využívat komunitární program Safer Internet plus.

MMR:

- Připravit rozšíření Programu obnovy venkova o aktivity zaměřené na práci s dětmi a mládeží v oblasti zvyšování a posilování ICT gramotnosti především na venkově a v periferních územích.

MŠMT:

- V součinnosti s NNO, školami, školskými zařízeními vytvořit informační systém pro mládež a zlepšit tak přístup mladých lidí k informacím.
- Zajistit obousměrné poskytování informací o mládeži v rámci EU.
- Iniciovat vytváření sítí mezi strukturami zabývajícími se informovaností mládeže v různých odvětvích.
- Vytvořit pravidelně aktualizované databáze inovačních přístupů a příkladů osvědčených postupů v informování mládeže.
- Podporovat přístup mladých lidí k informačním službám (zlepšení koordinace informačních služeb, internetové a další inovativní přístupy k informovanosti mládeže, např. mobilní jednotky pro informovanost mládeže, apod.)
- Poskytovat kvalitní informace (vzdělávání a odborná příprava osob zodpovědných za informovanost mládeže, přizpůsobení informačních a poradenských služeb potřebám mladých lidí, zlepšení hodnocení kvality informací, přístupnost a srozumitelnost informací, apod.)
- Podporovat účast mladých lidí na činnostech spojených s informovaností.

MZE:

- Ministerstvo se bude dle svých možností podílet finančními prostředky, odbornými konzultacemi, vydáváním publikací, tiskovin, propagačních materiálů a výrobou odborných videopořadů na aktivitách, které se týkají „environmentálního vzdělávání dětí a mládeže v oblasti lesního hospodářství a myslivosti“ (lesní pedagogika, rybářství a včelařství).

MŽP:

- Podpořit využití informačních technologií pro posilování přímého kontaktu dětí a mládeže s přírodním prostředím.

2. Mládež a Evropa

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vytvářet podmínky pro snadnější přístup mladých lidí k informacím o problematice mládeže v Evropě a k aktivnímu zapojování mladých lidí do nadnárodních organizací. Stanovit strategické podmínky pro zavádění opatření přijatých v EU vůči mládeži a aktivně se podílet na šíření evropské myšlenky podporující svobodu, stabilitu a prosperitu evropské mládeže.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Vytvářet podmínky k implementaci úkolů vyplývajících z usnesení evropských orgánů.
- Vytvářet podmínky k naplňování implementace a realizace Evropského paktu pro mládež.
- Zajistit plnění úkolů z oblasti dětí a mládeže souvisejících s předsednictvím ČR v Radě EU v roce 2009.
- Vytvořit Národní centrum neformálního vzdělávání a otevřít je v rámci českého předsednictví EU na jaře 2009.

3. Mládež, volný čas a životní styl

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vytvářet dobré společenské, legislativní a finanční podmínky pro účelné trávení volného času dětí a mladých lidí, které povede k jejich zdravému životnímu stylu. Podporovat rozvoj školských zařízení pro zájmové vzdělávání a jejich prostřednictvím poskytovat širokou nabídku volnočasových aktivit. Podporovat činnost NNO dětí a mládeže a NNO, které s dětmi a mládeží pracují. Prostřednictvím dotačních programů motivovat uvedené subjekty ke kvalitní náplni volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Metodicky podporovat činnost NNO v oblasti dětí a mládeže.
- Zabezpečit realizaci Programů státní podpory činnosti NNO v oblasti dětí a mládeže a dalších specializovaných dotačních programů. Podporovat opravy a rekonstrukce objektů, které NNO převzaly ze správy Fondu dětí a mládeže „v likvidaci“.
- Metodicky podporovat tvorbu, implementaci a inovaci školních vzdělávacích programů ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání s cílem rozšířit jejich celkový počet, zvýšit kapacitu pro potenciální účastníky a finančně zabezpečit jejich činnost.

- Podporovat otevřené tělovýchovné a sportovní akce, včetně jednorázových kampaní se zaměřením ke zdravému a aktivnímu životnímu stylu.
- Podporovat činnosti NNO, školských zařízení pro zájmové vzdělávání, která budou zaměřena na turistické, tělovýchovné a enviromentální aktivity.
- Prostřednictvím Národního institutu dětí a mládeže MŠMT zabezpečit trvalý monitoring činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání, získávat přehled o jejich potřebách a metodicky podporovat jejich činnost.
- Ve spolupráci s kraji vytvářet podmínky pro prohlubování spolupráce školských zařízení a NNO.
- Úzce spolupracovat s hromadnými sdělovacími prostředky, popularizovat jednotlivé obory dětské a mládežnické činnosti a zviditelňovat úspěšné děti a mladé lidi.

MK:

- Vytvořit a ověřit v praxi pilotní programy pro komplexní využití volného času dětí a mládeže v oblasti kultury.

MO:

- Pro žáky vojenských středních škol a mladé vojáky patřící k věkové skupině do 26 let vytvářet podmínky ke zlepšení kvality jejich života, zejména v oblasti nabídek k naplnění jejich volného času.

MŽP:

- Zabezpečit nabídku dostupných volnočasových aktivit zaměřených na vytváření vztahu k životnímu prostředí a k osvojení si zdravého životního stylu. Podporovat aktivity NNO. Podporovat enviromentální osvětové akce celorepublikového charakteru, jako je např. Den Země, Evropský den bez aut, Den stromů.

4. Mládež, vzdělávání, výchova

Cílem státní politiky v této oblasti je:

prostřednictvím podpory vzdělávání a výchovných aktivit působit na celkové formování mladého člověka, na podporu a rozvoj jeho vlastní osobnosti, talentu a zájmu v kontextu s potřebami společnosti. Dbát přitom na propojování formálního, neformálního a informálního vzdělávání.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Dokončit změnu pojetí vzdělávání podle rámcových vzdělávacích programů a školních vzdělávacích programů a účinně podpořit jejich uplatnění v mateřských a základních školách.
- Dokončit přípravu rámcových vzdělávacích programů pro gymnaziální vzdělávání.
- Dopracovat rámcové vzdělávací programy pro jednotlivé obory středního odborného vzdělávání. Aktualizovat soustavu oborů vzdělávání podle rámcových vzdělávacích programů a dokončit reformu oborů vzdělávání.
- Vytvořit jednotný ucelený systém monitorování a hodnocení škol a školských zařízení včetně autoevaluace.

- Zajistit rovné příležitosti ke vzdělávání pro všechny a poskytnout šanci pro rozvinutí talentu pro nadané žáky a studenty.
- Vytvářet podmínky pro zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.
- Vytvářet vhodné podmínky pro vzdělávání, které vede děti a mládež ke zdravému způsobu života i k odpovědnosti za své zdraví (např. oblast předcházení úrazů, prevence obezity).
- Připravit pedagogické pracovníky na realizaci školních vzdělávacích programů a jejich systematickou podporu, včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Vytvořit motivující systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Podporovat zdravotně a sociálně znevýhodněné žáky a studenty a jejich zapojení do výuky na všech typech škol.
- Zdůraznit oblast environmentální výchovy a udržitelného rozvoje a znalost speciální pedagogiky v pregraduální a postgraduální přípravě učitelů.
- Spolupracovat s MPSV na přizpůsobování přípravy mládeže s ohledem na poptávku po pracovních silách na trhu práce.
- Věnovat trvalou pozornost rozvoji předškolního vzdělávání a vzdělávání žáků v základních uměleckých školách, vzdělávání dětí a žáků se specifickými potřebami a žáků talentovaných.
- Zvyšovat úroveň poskytování poradenské péče studentům vysokých škol z aspektu psychologického, pedagogicko-psychologického a profesního poradenství, aktivit na využívání volného času a zaměřených na rozvoj osobnosti studenta.
- Doplnit pregraduální přípravu učitelů a dalších pedagogických pracovníků o specifické oblasti, zejména multikulturní výchovu, speciální pedagogiku, znakový jazyk neslyšících, prevenci sociálně patologických jevů, výchovu ke zdravému životnímu stylu.
- Pokračovat v podpoře odborné přípravy dobrovolných pracovníků školských zařízení pro zájmové vzdělávání.
- Pokračovat v podpoře odborné přípravy dobrovolných pracovníků s dětmi a mládeží.
- V souladu s postojem EU organizovat a výrazněji podporovat aktivity směřující k motivaci dětí a mládeže ke studiu přírodovědných a technických oborů.
- Zajistit uznávání hodnoty a přínosu neformálního a zájmového vzdělávání.
- Zajistit funkční systém pro uznávání vzdělání, odborné přípravy a profesní kvalifikace dosažené v zahraničí.
- Implementovat nové kurikulární dokumenty do praxe škol, pokračovat v pokusném ověřování výuky romského jazyka a literatury na školách, ověřovat efektivitu výuky tohoto minoritního jazyka (v rámci nepovinného předmětu) na školách.
- Podporovat harmonické rozvíjení všech složek osobnosti dítěte a to včetně schopností aktivně reagovat na podněty z přírodního prostředí.
- Podporovat efektivní implementace kurikulární reformy, mj. i důsledné zapracování průřezových témat v rámci ŠVP na školách a školských zařízeních

MO:

- Ve vojenských školách připravit flexibilního, všeobecně vzdělaného absolventa, jak po stránce jazykové, humanitní, přírodovědné, technické, tak i po stránce psychologické a právní.
- Vytvořit podmínky pro dosažení požadovaných úrovní jazykové způsobilosti personálu resortu MO v rámci členství v EU a NATO s prioritním zaměřením na žáky a studenty vojenských škol.
- Vzděláváním a výchovou k lidským právům posilovat u mladých vojáků hodnoty respektu a tolerance k osobám různých národností a náboženských vyznání v místech nasazení vojenských jednotek, zvláště v zahraničních operacích.
- Na Univerzitě obrany a v zařízeních pro přípravu a výcvik realizovat Komplexní výchovný program vojenského profesionála.

MV:

- Pokračovat v organizování a realizaci projektů pro děti a mládež ve školním prostředí i formou volnočasových aktivit zaměřených na prevenci sociálně patologického a kriminálního chování. (z celorepublikové úrovně se jedná zejména o projekty „Ajaxův zápisník“ – výuka zaměřená na sociálně patologické a kriminální jevy u žáků I. stupně ZŠ; „Učíme se s policií“ – připravovaný výukový projekt pro všechny ročníky základních škol; participace na tvorbě preventivně zaměřených filmů a jiných didaktických pomůcek a jejich využívání při besední a přednáškové činnosti na všech stupních škol i ve spolupráci s jinými institucemi).
- Aktivně začleňovat preventivní činnost do praxe jednotlivých služeb Policie ČR a zintenzívnit a zkvalitnit tak kontakt policistů s cílovou skupinou dětí a mládeže. Začlenit problematiku preventivní práce do základní odborné přípravy policistů. Organizovat specializované odborné semináře věnované aktuálním tématům prevence kriminality po dobu celé služební kariéry policisty.

MŽP:

- Podporovat odborný a kapacitní rozvoj celorepublikové sítě středisek a center EVVO.
- Seznamovat školy a školská zařízení s aktuálními informacemi z oblasti životního prostředí, oslovovat školy jako cílovou skupinu v souvislosti s pořádáním enviromentálních festivalů a kampaní.

5. Mládež, zaměstnanost a zaměstnatelnost

Cílem státní politiky v této oblasti je:

poskytnout kvalitní podmínky pro přípravu mladé generace na budoucí povolání. Vytvářet specializované programy na podporu zaměstnanosti mladých lidí se zvláštním důrazem na nové absolventy škol. Efektivněji provazovat obory školního vzdělávání s potřebami tuzemského i evropského trhu.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Podporovat vytváření spolupráce a společných struktur mezi školami středními, vyššími odbornými, vysokými školami a odběratelskou sférou.
- Přiblížit vzdělávací nabídku středních škol potřebám krajů, trhu práce a očekávanému uplatnění budoucích absolventů.
- Ve spolupráci s MPSV přizpůsobovat přípravu mládeže v návaznosti na potřeby trhu práce.
- Ve spolupráci s MPSV plnit další úkoly vyplývající z Evropského paktu pro mládež, jde hlavně o sladění profesního a rodinného života, přijímání opatření zaměřených na lepší sociální a profesionální integraci, větší zviditelnění oblasti mládeže v rámci Lisabonské strategie.
- Vyhodnotit a dobudovat systém poradenských diagnostických a informačních služeb.
- Při zařazování nových škol a školských zařízení a oborů vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení postupovat v součinnosti s jednotlivými kraji a v souladu se schválenými dlouhodobými záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v krajích.
- Ve spolupráci s dotčenými resorty usilovat ze strany společnosti, zejména potencionálních zaměstnavatelů a škol, o uznávání vzdělávání získaného v neformálně vzdělávacím prostředí.

6. Ochrana práv dětí a mládeže

Cílem státní politiky v této oblasti je:

naplňovat v plném rozsahu Úmluvu o právech dítěte a pravidelně toto naplňování vyhodnocovat. Průběžně upravovat právní předpisy s cílem posílit ochranu práv dětí a mládeže. Více motivovat pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, vedoucí dětských kolektivů v NNO a další osoby, které s dětmi a mládeží pracují, aby systematicky sledovali a podporovali práva nejmladší generace. Zároveň s dodržováním práv pak vychovávat děti mládež k plnění jejich povinností.

Resortní cíle:

MPSV:

- Realizovat úkoly stanovené Konceptí péče o ohrožené děti a děti žijící mimo vlastní rodinu.

MŠMT:

- Ve spolupráci s MV vyhlášovat od roku 2008 dotační program pro školy, školská zařízení a NNO zaměřený na rozšíření nabídky aktivit určených dětem a mládeži v oblasti ochrany před nežádoucími jevy – zejména komerčním sexuálním zneužíváním dětí.
- Podporovat aktivity zájmového vzdělávání, které budou zvyšovat úroveň právního vědomí dětí a mládeže
- Vytvářet podmínky pro podporu anonymních telefonních linek určených k pomoci při řešení krizových situací dětí a mládeže.

MV:

- Cíleně prohlubovat a zvyšovat právní vědomí dětí a mládeže.

7. Participace mladé generace na společenském a politickém životě

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vytvářet podmínky a širokou nabídku zapojení mladé generace do veřejného a společenského života. Podporovat vytváření dětských samospráv, vést orgány státní správy a samosprávy k větší a aktivnější oboustranné komunikaci se subjekty dětí a mládeže. Ve výchově dětí mladých lidí věnovat větší prostor podpoře rozvoje osobnosti, angažovanosti, samostatnosti, nebojácnosti projevu atd.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Podporovat participaci mladých lidí na občanském životě (vytváření vhodných podmínek, např. prostřednictvím finanční podpory či poskytování zařízení pro jejich aktivity, podpora rovných příležitostí pro zapojení všech mladých lidí, podpora budování globálních partnerství organizací mládeže a strukturovaného dialogu s mladými lidmi, podpora rozvoje místních participačních struktur).
- Podporovat větší účast mladých lidí na systému zastupitelské demokracie.
- Podporovat různé formy učení se aktivní participací (rozvoj součinnosti s opatřeními uskutečňovanými v oblasti vzdělávání, poskytování příležitosti neformálního učení, využívání osvědčených postupů, apod.).
- Podporovat u regionálních a místních orgánů, organizací mládeže a u mládeže samotné společné cíle v oblasti participace a informovanosti a úzce spolupracovat s regionálními a místními orgány, s cílem zajistit provádění těchto cílů v co nejúplnějším rozsahu.
- Podporovat metody a formy participace v zájmovém vzdělávání, zejména podíl mládeže na tvorbě vzdělávacích programů.
- Podporovat aktivní participaci žáků na tvorbě vnitřních norem školy.
- V oblasti participace metodicky podporovat rozšíření dětských „parlamentů“ do všech regionů a podílet se na předávání příkladů dobré praxe mezi organizacemi působícími v této oblasti.

MMR:

- Pokračovat v realizaci Programu obnovy venkova podporujícího zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obcích

MŽP:

- Podporovat zapojování dětí a mládeže do komunitního života a do rozhodování na lokální úrovni (např. prostřednictvím školních, ale i volnočasových aktivit udržitelného rozvoje na lokální úrovni).

8. Výzkumy o mládeži

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vytvořit efektivní systém pravidelného a trvalého sledování problematiky dětí a mládeže prostřednictvím cílených výzkumných úkolů, sond, anket a rychlých šetření a popularizace jejich výsledků. Pro plnění tohoto cíle vytvořit předpoklady v podobě koordinační sítě expertů a institucí pro získávání poznatků o mládeži, jak ji předpokládají Společné cíle EU v oblasti „Většího porozumění mládeži“.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Ustavit koordinační síť expertů a institucí zabývajících se získáváním poznatků o mládeži, jak předpokládají Společné cíle EU v oblasti „Většího porozumění mládeži“, a řídit její činnost s cílem vytvořit efektivní systém pravidelného a trvalého sledování problematiky dětí a mládeže prostřednictvím výzkumných úkolů, sond, anket, rychlých šetření atd., zveřejňování jejich výsledků a jejich popularizace.
- Rozšířit výzkumný úsek NIDM, který se zabývá dlouhodobými výzkumy z oblasti dětí a mládeže.
- Vytvořit systém pravidelného a trvalého sledování problematiky dětí a mládeže prostřednictvím výzkumných úkolů, sond, anket, rychlých šetření atd.
- Realizovat celoplošné kontinuální výzkumy a vytvářet tak časové řady umožňující sledovat vývojové trendy jako základ účinného hodnocení koncepce v delších časových úsecích.
- Vedením a doplňováním Národního registru výzkumů o dětech a mládeži vytvářet databanku o výzkumech o dětech a mládeži, a tím zlepšovat informovanost o mládeži.
- Rozšiřovat témata, relevantní pro politiku mládeže, autonomie, boj proti diskriminaci, zaměstnanost a zaměstnatelnost, podnikavost

VŠECHNY RESORTY:

- Koordinovat své výzkumné záměry ve vztahu k dětem a mládeži s ostatními resorty. Zveřejňovat výsledky výzkumů a šetření o dětech a mládeži v Národním registru výzkumů o dětech a mládeži.

9. Dobrovolnictví

Cílem státní politiky v této oblasti je:

podpora dobrovolných činností mladých lidí a těch, kteří s nimi pracují, neboť představují významné příležitosti k neformálnímu učení a přispívají k posilování solidarity, sociální soudržnosti a zapojení se do života společnosti. Zahájit diskusi o právním a sociálním postavení dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží a o možnostech uznání jejich činnosti a získaného vzdělání.

Resortní cíle:

MŠMT SPOLU S MV A RADOU VLÁDY PRO NNO:

- Předložit požadavek na novelu zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, aby se vztahoval

i na tradiční dobrovolné práce v NNO na členském principu, ve školách a školských zařízeních (vedoucí dětských kolektivů, zájmových kroužků, vedoucí na dětských táborech...)

MŠMT:

- Povzbuzovat rozvoj dobrovolných činností mládeže s cílem zvyšovat povědomí o stávajících možnostech, rozšiřování jejich nabídky a zvyšování jejich kvality.
- Podporovat dobrovolné činnosti s cílem posílit solidaritu mezi mládeží. Usnadňovat mladým lidem výkon dobrovolných činností odstraňováním stávajících překážek.
- Uznávat dobrovolné činnosti mládeže, hodnoty tímto způsobem nabytých osobních schopností a jejich společenského nasazení, jakož i příznivé úlohy, kterou dobrovolné činnosti hrají v přechodu ze vzdělání do práce a dospělosti.
- Zavést Cenu ministryně pro dobrovolné pracovníky s dětmi a mládeží.

MŽP:

- Podporovat dobrovolné činnosti dětí a mládeže formou jejich zapojování do tvorby a ochrany životního prostředí.

10. Mezinárodní spolupráce a mobilita v oblasti dětí a mládeže

Cílem státní politiky v této oblasti je:

podpora mezinárodní spolupráce a mobility v oblasti dětí a mládeže, vytváření podmínek pro její rozvoj. Podpora tvorby podmínek pro stálé rozšiřování zapojení mládeže do mezinárodních aktivit, rozšiřování tématických výměn skupin dětí a mládeže, studia a studijních i poznávacích pobytů v zahraničí, získávání a přenos nových poznatků, zkušeností a kontaktů. Vytvářet podmínky pro zabezpečování evropských a národních priorit programu Mládež a akce.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Realizovat úkoly vyplývající z naplňování programu EU Mládež v akci.
- Definovat překážky bránící mobilitě mladých lidí a vyměňovat si informace s ostatními členskými státy EU.
- Vyvíjet a používat osvědčené postupy s cílem usnadnit mladým lidem práci, poskytování dobrovolnických služeb, účast na odborné přípravě a studiu v rámci EU a mimo ni.
- Využívat platných bilaterálních dohod k podpoře a rozšiřování výměn mládeže, zkušeností z mládežnické práce, k výměně expertů a vzájemné informovanosti v oblasti mládeže.
- Vytvářet podmínky pro zabezpečení evropských a národních priorit programu Mládež v akci.

MŽP:

- Podporovat zapojování škol do mezinárodních programů v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje

11. Mládež z národnostních menšin, mladí migranti, běženci

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vytvářet podmínky pro integraci dětí a mládeže z minoritních skupin do běžného života většinové společnosti. Podporovat cílenou výchovu, vzdělávání a další vzdělávání této skupiny obyvatel.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Podporovat a rozšiřovat výuku českého jazyka jako cizího jazyka, včetně zajištění organizace základních kurzů českého jazyka pro cizince, jimž byl udělen azyl.
- Zabezpečit systematické pregraduální a postgraduální vzdělávání učitelů v oblasti integrace cizinců.
- Vytvářet všestranné podmínky k realizaci efektivní multikulturní výchovy celé české školní populace.
- Dotvářet ekonomické a organizační podmínky pro oblast vzdělávání cizinců včetně dětí - cizinců bez doprovodu.
- Průběžně monitorovat situaci ve vzdělávání cizinců v základních a středních školách, ve vyšších odborných školách, vysokých školách a školských zařízeních včetně zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.
- Na základě pedagogického výzkumu cizinců a jejich komunit podporovat vydávání učebnic, pořádání seminářů a dalších vzdělávacích akcí.
- Vytvořit podmínky pro komplexní metodickou podporu včetně zvyšování odborných kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti jazykového vzdělávání.

12. Mládež a bydlení

Cílem státní politiky v této oblasti je:

přijmout taková opatření ze strany státu, která zajistí dostupnost bydlení širšímu okruhu mladých lidí a mladých rodin, působit na obce ve smyslu tvorby vlastní bytové politiky.

Resortní cíle:

MMR:

Pokračovat v uplatňování stávajících nástrojů bytové politiky, které jsou zaměřené na cílovou skupinu mladých lidí, tj.:

- podpora hypotečního úvěrování pro mladé lidi do 36 let (podle nařízení vlády č. 249/2002 Sb.)
- poskytování nízkoúročných úvěrů mladým lidem do 36 let na novou bytovou výstavbu (podle nařízení vlády č. 97/2002 Sb.)
- poskytování nízkoúročných úvěrů mladým lidem do 36 let na pořízení bytu (podle nařízení vlády č. 616/2004 Sb.)
- poskytování nízkoúročných úvěrů mladým lidem do 36 let na modernizaci bytu (podle nařízení vlády č. 28/2006 Sb.)“

13. Mládež a kultura

Cílem státní politiky v této oblasti je:

podporovat veškeré obecně uznávané kulturní aktivity vedoucí k výchově a vzdělávání mladé generace. Vytvářet podmínky nejen k seznámení s kulturou a kulturními tradicemi, ale především podporovat aktivity vedoucí k aktivnímu rozvoji kulturních a kulturně-výchovných činností vedoucích k rozvoji osobnosti mladého člověka.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Podporovat pořadatele celostátních uměleckých soutěží a přehlídek v různých oborech umění, podporovat organizování kulturních akcí pro děti a mládež.

MK:

- Vytvořit koncepci umění a vzdělávání, která bude zaměřena na podporu projektů užití současného umění v rámci vzdělávacího systému, zejména v rámci divadel, galerií, knihoven, uměleckých center apod.; podporu kulturních dovedností jak praktických (např. výtvarných, hudebních, dramatických), tak teoretických (orientace v možnostech uměleckého vyjadřování, kultivace vnímání uměleckých děl, znalost „uměleckých jazyků“).
- Každoročně podporovat pořadatele celostátních uměleckých soutěží, tvůrčích dílen, přehlídek a festivalů v různých oborech umění; podporovat rozvoj čtenářství dětí a mládeže; podporovat organizování kulturních akcí pro děti a mládež v rámci grantových řízení Ministerstva kultury; podporovat vznik a prezentaci uměleckých děl, jejichž adresátem jsou děti a mládež; podporovat a rozvíjet celoživotní vzdělávání a možnosti vzdělávat se v jakémkoliv kontextu s důrazem na vzdělávání v neformálním prostředí; podporovat inovační procesy ve vzdělávání a učení se za účasti paměťových institucí ve vzdělávacím procesu.
- Ve shodě se schválenými i připravovanými rámcovými vzdělávacími programy podporovat projekty, které vedou ke spolupráci škol a školských zařízení s knihovnami, galeriemi, divadly, muzei atp.

MMR

- Připravit rozšíření Programu obnovy venkova o aktivity zaměřené na práci s dětmi a mládeží v oblasti informovanosti a podpory vzdělávacích modulů zaměřených na místní a regionální kulturu a její dědictví (i s vazbou na cestovní ruch).

14. Mládež a média

Cílem státní politiky v této oblasti je:

podporovat pravidelnou informovanost v hromadných sdělovacích prostředcích o pozitivních příkladech ze života dětí a mládeže. Vytvořit legislativní předpoklady pro zvýšení objemu a zejména kvality informací o mládeži. Vytvořit větší prostor určený nejmladší generaci ve veřejnoprávních médiích.

Resortní cíle:

- Prioritním úkolem všech je, aby prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků pravidelně informovali veřejnost o životě dětí a mládeže, aby byly v médiích uváděny především pozitivní příklady.

MŠMT:

- Projednat systém spolupráce s veřejnoprávní televizí a rozhlasem o zveřejňování informací z oblasti dětí a mládeže, vytváření speciálních pořadů pro děti a mládež ve vhodném vysílacím čase.
- Doporučit Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky jmenovat do Rady pro rozhlasové a televizní vysílání představitele subjektů dětí a mládeže.
- Podporovat iniciativy směřující k vytváření účinného vlivu s cílem ochrany dětí a mládeže před negativními vlivy médií

15. Mládež a rodinná politika, podpora a ochrana rodiny

Cílem státní politiky v této oblasti je:

pokračovat v přijímání legislativních, ekonomických a věcných opatření vedoucích k posílení důvěry mladých lidí v manželství, podpoře mladých manželství, výchově k uvědomělému rodičovství, ochraně mladých rodin atd.

Resortní cíle:

MPSV:

- Pokračovat v realizaci národní Koncepce rodinné politiky prostřednictvím každoroční aktualizace tohoto dokumentu.
- Monitorovat plnění Akčního plánu na podporu rodiny s dětmi pro období let 2006 – 2009.

MŠMT:

- V rámcových vzdělávacích programech i školních vzdělávacích programech zdůrazňovat témata související se vzděláváním o rodině.

16. Mládež a zdraví

Cílem státní politiky v této oblasti je:

nadále vytvářet legislativní, ekonomické a věcné podmínky pro ochranu zdraví mladé generace ve všech jeho modifikacích. Do výchovných aktivit zařadit problematiku výchovy ke zdravému životnímu stylu. Podporovat preventivní zdravotnická opatření. Seznamovat děti a mládež s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, vést je k vytváření dovedností a způsobů chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a k získávání potřebné míry odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.“

Resortní cíle:

MZ:

- Podpora prenatální a perinatální péče
- Garance dostupnosti a kvality zdravotních služeb pro děti a mládež
- Podpora vzdělávání zdravotnických pracovníků v oblasti péče o dítě a mládež
- Uplatňování práv dítěte v připravované legislativě a dohled nad jejich dodržováním

- Restrukturalizace kojeneckých ústavů a dětských domovů do 3 let s ohledem na skutečné potřeby konkrétního dítěte
- Podpora preventivních programů pro děti a mládež a podpora rodin s dětmi se zdravotním postižením
- Podpora opatření proti zanedbávání, zneužívání, týraní, komerčnímu a sexuálnímu zneužívání dětí a mladistvých
- Podpora prevence užívání návykových látek.

MŠMT:

- Zajišťovat začlenění problematiky předcházení úrazům a obezitě do obsahu vzdělávání (rámcových vzdělávacích programů pro všechny typy vzdělávání) a podporovat předcházení úrazům a obezitě ve školách a školských zařízeních v souladu s rámcovými vzdělávacími programy. Podporovat pregraduální i další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti předcházení úrazů a obezitě.
- V souladu s právními předpisy důsledně shromažďovat, analyzovat a poskytovat statistické údaje z celkové evidence úrazů dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

17. Mládež a životní prostředí

Cílem státní politiky v této oblasti je:

Podporovat veškeré aktivity vedoucí k systematické výchově mladé generace k pozitivnímu vztahu k ochraně a tvorbě zdravého životního prostředí. Podporovat smysluplné aktivity mladých lidí v oblasti ochrany přírody a životního prostředí.

Resortní cíle:

MMR:

Přípravit rozšíření Programu obnovy venkova o aktivity zaměřené na práci s dětmi a mládeží v oblasti environmentálního vzdělávání a posilování vztahu mladého člověka k okolí, ve kterém žije.

MŠMT:

- Zdůraznit oblast environmentální výchovy v pregraduální a postgraduální přípravě učitelů.
- V oblasti zájmového vzdělávání organizovat a výrazněji podporovat aktivity zvyšující motivaci dětí a mládeže ke studiu přírodovědných oborů.
- Podporovat činnost nestátních neziskových organizací, škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání v oblasti environmentálního vzdělávání.

MŽP:

- Posilovat přímý kontakt dětí a mládeže s přírodním prostředím.
- Zajišťovat dostupnost přírodního prostředí pro děti a mládež urbanizovaných sídel.
- Podporovat vytváření zdravého životního prostředí.
- Podporovat různé školní i mimoškolní aktivity NNO zaměřené na EVVO, v rámci organizovaných kampaní a festivalů popularizujících otázky životního prostředí zahrnovat děti a mládež mezi klíčové cílové skupiny

- Podporovat různé školní i mimoškolní aktivity NNO zaměřené na EVVO, v rámci organizovaných kampaní a festivalů popularizujících otázky životního prostředí zahrnovat děti a mládež mezi klíčové cílové skupiny.

MZE:

- Rozvíjet environmentální vzdělávání dětí a mládeže v oblasti lesního hospodářství, myslivosti (lesní pedagogika).
- Organizovat aktivity pro děti a mládež, kde je prezentována "lesní pedagogika" jako environmentální vzdělávání dětí a mládeže v oblasti lesního hospodářství a myslivosti.
- Rozvíjet environmentální vzdělávání dětí a mládeže v oblasti rybářství a včelařství.

18. Mládež, sociálně patologické jevy a sociální prevence, sociální integrace

Cílem státní politiky v této oblasti je:

vychovávat děti a mládež ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. Působit na mladou generaci, aby docházelo k vytváření a upevňování morálních hodnot, ke zvyšování sociálních kompetencí dětí a mládeže, k dalšímu rozvoji dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebeustrukce, projevů agresivity a porušování zákona. Trvale a systematicky podporovat všechny aktivity vedoucí zejména k posílení preventivních opatření. Hledat a podporovat zvláště aktivity, které vedou k smysluplnému zapojení mladých lidí do volnočasových aktivit, a tím odvést jejich pozornost od „únikových“ forem chování.

Resortní cíle:

MŠMT:

- Analyzovat příčiny předčasného opouštění studia u žáků ze sociálně odlišného prostředí.
- Realizovat výzkumná šetření v oblasti rizikového chování žáků ve zlomových věkových skupinách.
- Rozšiřovat služby kariérového poradenství pro neúspěšné uchazeče o studium a pro selhávající žáky a studenty.
- Vybudovat „záchytnou síť“ pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání a těch, co se do systému chtějí navrátit.
- Vzdělávat pedagogy v problematice dětí z rodin s nízkým sociálně ekonomickým statusem a připravovat je k potřebné individualizaci péče a motivování dětí.
- Analyzovat výstupy z projektů SIM a PROPOS a závěry implementovat do praxe ve školách a ve školských poradenských zařízeních.
- Zmapovat potřeby a zpracovat analýzu v oblasti realizace primární prevence ve všech krajích s jednoznačným určením priorit, které budou východiskem pro další směřování preventivních aktivit.
- Vytvořit Standardy pro oblast specifické primární prevence jako celku.

- Podporovat práci školních metodiků prevence a vytvářet optimální podmínky pro jejich práci, podporovat realizaci Minimálních preventivních programů ve školách a školských zařízeních.
- Podporovat preventivní programy ve školách a školských zařízeních v oblasti zájmového vzdělávání.
- Zabezpečovat prevenci v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy se zvláštním důrazem na průběžné vzdělávání pracovníků pracujících v těchto zařízeních.
- Zkvalitňovat podmínky k úspěšné integraci zdravotně handicapovaných studentů do studia a vyrovnávání příležitostí v přístupu ke studiu uchazečů z různě znevýhodněných sociálních skupin.

MV:

- Zpracovat Národní zprávy k diváckému násilí za období 2007 – 2010.
- Dbát na důsledné dodržování směrnic, rozhodnutí a doporučení Rady Evropy a Rady Evropské unie (zejména ve vztahu k zajištění bezpečnosti mezinárodních zápasů a prevenci xenofobních projevů).
- Podporovat preventivní aktivity, vztahující se k problematice diváckého násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech.
- Pokračovat zejména v šíření informačních materiálů pro obce, kluby a policii o preventivních postupech a opatřeních. Zajišťovat předávání zahraničních zkušeností. Podporovat realizaci preventivních projektů v klíčových městech.

MZ:

- Zkvalitnit prevenci násilí na dětech včetně syndromu CAN, obchodování s dětmi a komerčně sexuálního vykořisťování dětí.
- Zkvalitnit prevenci syndromu rizikového chování u dětí a dorostu včetně užívání návykových látek.
- Zkvalitnit prevenci v oblasti předcházení kriminalitě dětí a mládeže.

19. Neformální vzdělávání v oblasti dětí a mládeže

Cílem státní politiky v této oblasti je:

podporovat celoživotní učení jako jeden z rozhodujících faktorů konkurenceschopnosti země. Investice do celoživotního učení musí být chápány jako nejdůležitější rozvojové investice. Neustále zdůrazňovat význam neformálního vzdělávání a informálního učení v různých prostředích. Podporovat partnerství v rámci občanské společnosti a rozložení odpovědnosti mezi státem, zaměstnavateli, obcemi, občanskými sdruženími ap.

Resortní cíle:

MO:

- Ve vojenských školách podporovat rozvoj branných aktivit, které armáda prezentuje mezi civilní mládeží.

MŠMT:

- Analyzovat současný stav neformálního vzdělávání a informálního učení v ČR v souvislosti s rozhodnutím Rady Evropy v oblasti evropské mládeže o uznávání významu tohoto vzdělávání.

- Iniciovat sjednocení pojmů v oblasti neformálního vzdělávání.
- Podporovat spolupráci škol, školských zařízení pro zájmové vzdělávání, NNO, také systémovou spolupráci těchto subjektů se subjekty podílejícími se na přípravě pracovníků s dětmi a mládeží a zaměstnavateli.
- Implementovat evropské nástroje pro uznávání neformálního vzdělávání (Europass, Youth pass) na národní úrovni.
- Vytvářet podmínky a podporovat projekty a programy v oblasti volného času zaměřené na systematické rozvíjení klíčových kompetencí a osobnostní rozvoj dětí a mládeže na základě důkladné analýzy potřeb.
- Rozvíjet zájem o neformálního vzdělávání zveřejňováním příkladů dobré praxe.
- Iniciovat systémové změny vedoucí ke zkvalitnění metod, forem a obsahu neformálního vzdělávání.

V. Rozpracování Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

- Úkoly vyplývající z této Koncepce zabezpečí každý resort včetně zajištění finančních prostředků na jejich realizaci.
- Úkoly vyplývající z Koncepce budou konkretizovány vždy pro dvouleté období do Plánu aktivit, který ve spolupráci s ostatními resorty zpracuje MŠMT na léta 2008 – 2009, 2010 – 2011 a 2012 - 2013.
- Koordinátorem tvorby Plánu aktivit ve prospěch dětí a mládeže na léta 2007-2013 je MŠMT.
- Souhrn svých konkrétních úkolů a opatření pro dvouleté období předají resorty MŠMT vždy nejpozději k 31. 12. předchozího roku. Zároveň předají informaci o plnění úkolů v předchozím období.
- MŠMT zpracuje a předloží vládě průběžnou zprávu o realizaci koncepce a návrh Plánu aktivit ve prospěch dětí a mládeže na další dvouleté období. Materiál bude předložen vždy do konce března daného roku.
- Závěrečnou Zprávu o splnění úkolů vyplývajících z Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013 a návrh nové koncepce předloží vládě ministryně školství, mládeže a tělovýchovy do 31. března 2014.
- Doporučuje se krajům, aby využily Koncepci v rámci svých vlastních plánů a opatření ve prospěch mladé generace a aby spolupracovaly na věcných úkolech s jednotlivými resorty.
- Doporučuje se rovněž NNO, aby využily Koncepci v rámci svých vlastních plánů činnosti a aby spolupracovaly na věcných úkolech s jednotlivými resorty.

VI. Finanční zajištění naplňování Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

- Naplňování úkolů vyplývajících z Koncepce hradí jednotlivé resorty ze svých rozpočtů. Vláda nebude na tuto oblast vyčleňovat zvláštní finanční prostředky.
- Jednotlivá ministerstva vymezí vždy v realizačních programech finanční náročnost realizace úkolů.
- Resorty budou využívat pro financování přijatých opatření také evropské strukturální fondy a zabezpečí pro to odpovídající podmínky pro konečné příjemce.
- Vláda bude i nadále zařazovat do státního rozpočtu financování dotačních programů na podporu činnosti NNO, volnočasových aktivit dětí a mládeže, primární prevence sociálně patologických jevů, podporu minorit a dalších. Podle možností státního rozpočtu zabezpečí každoroční zvyšování objemu těchto prostředků alespoň o inflaci.

VII. Řízení a koordinace naplňování Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013

- Hlavním koordinátorem realizace Koncepce v oblasti dětí a mládeže je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.
- MŠMT spolu s ostatními resorty vytvoří stálou pracovní skupinu ke koordinaci naplňování Koncepce.
- Ve vztahu k nestátní neziskovým organizacím, školám a školským zařízením bude koordinační a řídicí úlohu uplatňovat Komora mládeže (poradní a iniciativní orgán ministryně školství, mládeže a tělovýchovy).
- Komora mládeže bude pravidelně projednávat otázky státní politiky vůči mladé generaci, realizaci doporučení Rady Evropy, aplikaci právních norem Evropského společenství na podmínky ČR. Komora mládeže je připomínkovým místem pro všechny právní normy, které se dotýkají dětí nebo mládeže. Členy Komory mládeže jsou zástupci NNO, školských zařízení pro zájmové vzdělávání, některých resortů a krajů a odborníci na problematiku dětí a mládeže.